

TEOZÓFIA ÉS TUDOMÁNY I.

Guáth Miklós írása

A Teozófiai Társulat kiemelt célkitűzése - többek között - támogatni a vallások, bölcsesetek és tudományok összehasonlító tanulmányozását, valamint kutatni a természet még fel nem ismert törvényeit és az emberben rejlő erőket.

A kitűzött célok alapján is megállapítható, hogy a társulat támogatja és folyamatosan figyelemmel kíséri a széleskörű tudományos tevékenységet, és azok eredményeit – kritikai elemzés után – felhasználja működése során.

A tudomány a Világegyetem megismerésére irányuló tevékenység, és a megismerés során tudomásunkra jutott, igazolt ismeretek gondolati rendszere. A tudomány a vizsgált területek szerint különböző részekre, ún. tudományterületekre osztható. Ilyen tudományterületek pl. a következők: természettudományok, bölcsészettudományok és társadalomtudományok, valamint ezek alkalmazott területei (pl. műszaki tudományok, agrártudományok, orvostudományok), amelyek további tudományágakra tagozódnak.

A tudomány általánosan elfogadott, internalista nézete szerint a tudományos eredményeket objektív módszerek határozzák meg, azok függetlenek minden szubjektív, emberi tényezőtől. Az internalista módszer kiemelt figyelmet fordít a logikára (logikai analízisre, logikai konzisztenciára).

A tapasztalati tudományok a valóság megismerését célozzák meg. A tapasztalati tudományokban igazolásként egy elmélet empirikus ellenőrizhetőségét várják el. A tapasztalati tudományokon belül jelen értekezés során elsősorban a természettudományokra fókuszálok. A természettudományok a valóság azon jelenségeit kutatják, amelyekben az emberi társadalom nem játszik döntő szerepet.

A Világegyetemben tökéletes rend uralkodik. Fogalmazhatunk úgy is, hogy egy rendkívül értelmes Univerzumban élünk, amelynek megvannak a maga törvényszerűségei. A természettudományok a természet ezen igazságait kutatják. Céljuk az Univerzum működésének megértése, a Világegyetem – tudósoktól független - lenyűgöző rendjének és értelmének megfejtése. Lényegében ennek a csodálatos rendszernek köszönhető a természettudományok kialakulása is, hiszen egy kaotikus természet esetén végeredményben természettudományok sem létezhetnének.

Régen a tudomány összeforrott a filozófiával és bölcseletekkel, a tudomány részének tekintették a megismerő tevékenység minden formáját, így a művészeteket és a vallásokat is. Tudományos műveletként tekintettek a rációra, emócióra, intuícióra, meditációra és az imára is.

Mai fogalomhasználatunk alapján a tudományt ennél jóval szűkebben értelmezik. Mint tevékenység, kizárólag azokat a megismerési formákat ismeri el, amelyeket a modern tudomány által meghatározott módon, tudományos módszer alapján végeznek.

A tudományt alapvetően determinálja az éppen aktuális, uralkodó gondolkodásmód, és oda-vissza hatnak egymásra.

Régi keleti dialektika

A régi keleti dialektikára jellemző a többértékű logikai rendszer használata. A világ bonyolultabb annál, hogy kétértékű rendszerrel értelmezni lehetne. Legalább annyira összetett, hogy két állítás mellett legyen minimum még egy, harmadik egyenértékű állításunk is, de akár lehet egy 4. és 5. állításunk is igaz (egy állítás lehet helyes, helytelen és még pl. lehet egy kicsit helyes és egy kicsit helytelen is). Gyakran mondjuk a köznapi beszédben napjainkban is, hogy semmi sem kizárólag fehér vagy fekete. Ennek a logikai rendszernek alapvetően fékező hatása van, elejét veszi bármilyen felelőtlen döntés meghozatalának. Lehet, hogy sokkal később, vagy soha nem vezetünk be egy technikai újítást, de addig is élvezhetjük a természetet, van időnk a kultúrára, művészetekre, metafizikus elmélkedésre.

A keleti gondolkodásmódot jellemzi továbbá a változás elve (mindig minden változik, így valami csak egy adott pillanatban lehet azonos önmagával), az ellentmondás elve (nem lehet valami csak önmaga, pl. minden jóban van valami rossz is és fordítva), és jellemzi a kapcsolat és holizmus elve (a globális rendszerre helyezi a hangsúlyt, egy részt nem vonatkoztathatunk el az egésztől, minden összefügg mindennel, minden kapcsolódik mindenhez, minden kapcsolatrendszer vizsgálni kell).

A régi ázsiai dialektika alapvetően passzív, ütközésmentes megközelítés, csupán a létfenntartáshoz szükséges feltételeket biztosító, természetes állapotokat megőrző, optimumra törekvő gondolkodás. Jellemző rá a könnyedén igazodó, tűnődő jelenlét, semmilyen irány el nem vetése, és az együttműködés fontossága (együttműködés embertársainkkal, együttműködés a természettel).

Időfelfogása kétirányú, előre- és visszaáramló. Cselekvéseink és döntéseink eredményei visszahatnak ránk, ebben nyilvánul meg a visszaáramló idő. Amennyiben ezt nem vesszük figyelembe, akkor nagy hibákat követhetünk el. Rugalmas vitakultúrát honosít meg. Adott esetben lehet mindkét félnek

is igaza, egy állítás lehet bizonyos szempontból igaz, más megközelítésben hamis is.

A régi keleti bölcseletekre jellemző továbbá:

- A győzelem relativizálása (nem kell mindig győzni).
- A kauzális testre jellemző elvont, lényegi gondolkodás.
- Az egyéniség vezető szerepe, az intuíciók fontossága.
- A személyiségünkhöz köthető vágyak jelentéktelenítése.
- A belső tartalom hangsúlya.

A régi keleti gondolkodásmód egy magasabb szintű tudatosságot képviselve hozza létre az anyagon túli, szellemi természetfilozófiát. A környezetet úgy fogadja el és szereti, ahogy van. Csodálja és élvezi a természetet, nem akarja azt mindenáron átalakítani. A visszaható következmények pontos ismerete nélkül nem szórja tele a környezetet különböző (általában haszontalan) gépekkel. Az egyre bonyolultabb gépek létrehozásával átalakított anyagi világ áttekinthetetlen, és következményei beláthatatlanok.

Az ázsiai dialektika értékrendje szerint pontosan elegendő mindenből annyi, amennyi a megélhetéshez éppen kell. Fontosabb gondolkodni a létezés lényegéről, az Univerzum működéséről, mint az anyagot átalakítva állandóan alkotni és teremteni. Életfelfogásában a metafizikai, anyagon túli (feletti) megközelítés élvezi a prioritást.

Az arisztotelészi logikai rendszer, a nyugati (euro-atlanti) és a napjainkra jellemző keleti gondolkodás

A nyugati dialektikára jellemző a kétértékű logikai rendszer vagy kizárt közép elve. Azaz egy állítás vagy helyes vagy helytelen, harmadik lehetőség nincs (valami vagy jó vagy rossz). Mai napig ezt a logikai rendszert használjuk, amely – el kell ismerni - az örökös teremtéshez és alkotáshoz hatékony döntéshozatalnak bizonyult.

Az arisztotelészi dialektikát jellemzi továbbá az azonosság elve (valami csak önmaga lehet és nem lehet valami más), és az ellentmondás mentesség elve (egyvalami nem lehet igaz és hamis egyszerre). Analitikus szemléleten alapul. Részekre bontja a világot, és közöttük logikai összefüggéseket keres, ez a mai tudományos működés alapja.

Az euro-atlanti gondolkodást individuális, együttműködést mellőző szemlélet jellemzi. Időfelfogása egyirányú, előrehaladó. Jellemző rá a maximumra törekvés, az állandó győzni akarás igénye. Merev vitakultúrát teremt (valakinek vagy igaza van vagy nincs, csak egy igazság van). Minden az emberi kényelmet és jólétet szolgálja. Mi alkotjuk a szabályokat, és mi pontosan tudjuk, hogy mi a jó nekünk.

A nyugati és mai ázsiai gondolkodásmódra jellemző továbbá:

- A mentális testre jellemző konkrét, részletes gondolkodás.
- Személyiség általi irányítás.
- Személyiségünkhöz köthető vágyak túlsúlya.
- A külső forma fontossága.

A nyugati dialektika egy alacsonyabb szintű tudatosságot megjelenítve alakítja ki az anyagi, materiális természettudományt. Középpontjában az anyagi világ, annak folyamatos, saját képére történő átalakítása áll. Permanens módon egyre újabb és bonyolultabb gépi szerkezeteket hoz létre. A mai napig – mintegy Istent játszva – állandóan átalakít és teremt, teszi mindezt perspektivikus gondolkodás nélkül. Rövid távú érdekek (kényelem, hatékonyság, jólét, élvezetek) mentén „sikerült” egy képzeletbeli vastüdőként működő áttekinthetetlen, rendkívül bonyolult civilizációt, infrastruktúrát létrehozni.

A rendszer gyakorlatilag fölemészt az összes fizikai (egészséges és tiszta levegő, víz és élelmiszer) és szellemi létfeltételeinket egyaránt. Minél tökéletesebb egy gép, annál nagyobb veszéllyel jár a meghibásodása. Nem foglalkozunk egymással, ugyanis minden erőnket és időnket leköti az infrastruktúra fenntartása, a hibák elhárítása. Be kell látni, hogy a technológiai fejlődés révén nem lesz könnyebb az életünk, nem lesz több szabadidőnk, és nem leszünk boldogabbak, az összefüggés éppen fordítva fedi a valóságot.

A mai, nyugati civilizációban a racionális és anyagias felfogás túlsúlya figyelhető meg az intuitív és spirituális szemlélettel szemben. A Jang ismérvek (férfias, anyagias, racionális, agresszív, teremtő...) háttérbe szorítják a Jin tényezőket (nőies, intuitív, szelíd, befogadó, érzelmes...). Pedig már az ókori kínai filozófia, a Taoizmus is kinyilvánította, hogy a két pólus harmonikus egyensúlya az optimális. A gőgös racionalitás ugyanis fokozatosan mélyülő társadalmi problémákat okoz. A tudományra hivatkozva, az alázat legkisebb jelét sem mutatva mindentudónak képzeljük magunkat. Egyre értelmetlenebb anyagi céljaink kielégítése érdekében egyre többet dolgozunk, miközben egyre szorongóbbá és feszültebbé válunk. A nagy rohanásban pedig tudomást sem veszünk az Univerzum örök, spirituális törvényeiről. Racionalitás és intuíció dinamikus kölcsönhatására és harmonikus egyensúlyára lenne szükség.

A nyugat érdemben nem foglalkozik a régi keleti bölcsesetekkel, tulajdonképpen lenézi azokat. Az általános vélekedés szerint, aki metafizikai kérdéseken gondolkodik és nem az anyag átalakításán ügyködik, aki nem képes új technikai-műszaki újításokat alkotni, az másokon élősködő, haszontalan naplopó. Megfigyelhető, hogy – rengeteg erőszak és agresszió (gyarmatosítás, kereskedelmi háborúk), anyagi javak kirablása árán - a nyugat folyamatosan civilizálja keletet, és mára kelet

lényegében magáévá tette a nyugati civilizáció ismérveit. Szerencsére a régi keleti életfelfogás gyökerei (még ha nyomokban is) azért még tetten érhetők napjainkban.

Okkult és modern tudomány

Az okkultizmushoz inkább a régi keleti bölcseségek, míg a modern tudományhoz a nyugati gondolkodásmód köthető.

A modern materialista tudomány dogmák megdőlésének és új dogmák keletkezésének története. Lényegében csak azzal foglalkozik, amit képes megmérni. Az Univerzum mélyebb titkainak, örök isteni törvényeinek megértéséhez azonban túl kell lépünk érzékszerveink és műszereink korlátain. Az egzakt modern tudomány ezért nem képes megbirkózni ezekkel a rejtélyekkel.

A teozófia addig a pontig tiszteli és elismeri a modern tudományt, ameddig elméleteit pontos alapadatokból, általános következtetéseit tisztán induktív módon vezeti le, ameddig megállapításai alapvető tényeken alapulnak. Az okkultizmus akkor száll vitába a modern tudománnyal, amikor pl. az Univerzum teremtését a vak anyagnak tulajdonítja. A modern tudomány szerint ugyanis az anyag teremti a szellemet, amely azonban pontosan fordítva felel meg a valóságnak.

Az okkult tudományos felfogás szerint holt anyag nem létezik. A modern tudomány talán legfőbb tévedését jelenti ezen nézet tagadása. Pedig az Univerzumban minden örök mozgásban van. Ahogy H. P. Blavatsky fogalmaz: „Egy fa- vagy kőtömb szemmel láthatólag mozdulatlan és átjárhatatlan. Mégis valójában a részecskéi szüntelen, örök rezgésben vannak, ami olyan gyors, hogy a fizikai szem számára úgy látszik, a test tökéletesen mozdulatlan.”

A modern materialista tudomány – az okkultizmussal ellentétben – nem fogadja el az anyag végtelen oszthatóságát, hiszen azzal közvetve az anyag létezésének alapelvét vonná kétségbe. Akkor viszont léteznie kellene az anyag legkisebb alkotórészének, ilyet pedig a materialista tudomány nem tud felmutatni.

Az anyagelvű tudomány a mai napig ragaszkodik ahhoz, hogy a gondolatot az agy hozza létre, és nem hajlandó tudomásul venni a telepátia, gondolatátvitel tényét sem. A gondolat az agyhoz, mint anyagi képződményhez képest magasabb energiaszintet képez. Miután kizárólag csak egy magasabb frekvencia, energiafokozat képes előállítani egy alacsonyabbat, így a gondolat nem lehet az agy vagy általában a fizikai test terméke. Éppen fordítva, a valóságban a gondolat rendelkezik teremtő erővel, és képes megalkotni az anyagi világot, beleértve a fizikai testet és az agyat is

„Az ateista elképzelés szerint a tudat az anyagi agy működésének emergens tulajdonsága. Én úgy gondolom, az anyagnak nem lehet olyan emergens tulajdonsága, ami visszahat az őt létrehozó idegsejt-hálózatra. Már csak azért sem, mert ha kiveszünk egy szövetmintát az emberi agyból, és összehasonlítjuk a majom vagy a macska ugyanonnan kivett szövetmintájával, akkor közel ugyanannyi sejtet találunk, ugyanolyan típusúakat, a kapcsolódási törvényszerűségeik, a kommunikációra használt molekulák is egyformák. A fő különbség, hogy ezekből a kis agykérgi oszlopokból az emberi agyban jóval több van, mint egy majom vagy egy macska agyában. Ha valaki elhiszi, hogy csak mert ezekből az egységekből jóval többet pakolok egymás mellé, a hálózat generál egy nem anyagi jellegű éntudatot, az élet értelmén lamentáló elmét, akkor azt is el kell hinnie, hogy ha chipekből kapcsolunk össze egyre többet, akkor egyszer eljutunk egy számítógéphez, ami előbb-utóbb szintén kitermel magából egy elmét, ami majd az éterből visszahat és programozza a gépet létrehozó chipek hálózatát...

Nincs abban semmi különleges, ha egy tudós istenhívő. Inkább abban látom a különlegességet, ha egy tudós ateista. Olyan hiedelemrendszerben kell élnie, aminek én nem látom az értelmét. A legnagyobb rejtély a gondolkodó, szabad akarattal rendelkező ember keletkezésének az értelme, a lelkünk eredete, küldetése és sorsa. Ezek olyan kérdések, amelyekre a természettudomány sohasem fog választ adni. Ha pedig a hitünk más kérdésekkel foglalkozik, mint a tudomány, akkor miért ne lehetne a kettő összeegyeztethető, egymást kiegészítő?” - írja Dr. Freund Tamás Széchenyi-díjas agykutató.

Az entrópia egy fizikai rendszer rendezetlenségének mértéke. A termodinamika második főtétele alapján egy zárt rendszer entrópiája nem csökkenhet, csak nőhet. Albert Einstein ezt az összefüggést a legfontosabb fizikai alapelvnek tartotta. Az entrópia törvénye kimondja, hogy minden magára hagyott rendszerben az idő múlásával minden egyre rendezetlenebbé válik. Egy rendszer entrópiája, vagyis rendezetlenségének mértéke csökkentéséhez az adott helyen és időben optimális kondíciókkal rendelkező energiára, gondolati teremtő erőre van szükség. A szervezetlenségből és káoszból csak a szellem, a tudat képes rendezett állapotot varázsolni.

Az élet kialakulására vonatkozó darwini evolúciós elmélet homlokegyenest ellentmond a termodinamika második törvényének. Az evolúció hívei szerint az élet a rendezetlen és élettelen – érzésekre, gondolkodásra és tervezésre képtelen – anyagból egyre bonyolultabb és szervezettebb struktúrák kialakulásával, spontán módon és véletlenszerűen jött létre, a káoszból

hihetetlenül bonyolult és összetett rendezettség alakult ki. Ezzel szemben, az entrópia törvénye értelmében minden zárt rendszerben a spontán mechanizmusok a rendezetlenség növekedéséhez, azaz a megszűnés, pusztulás irányába vezetnek.

A termodinamika második főtétele és az élet kialakulására vonatkozó evolúciós elmélet között feloldhatatlan ellentét feszül. Így van ez még akkor is, ha a Földet, mint nyílt rendszert vesszük figyelembe. Egy nyílt rendszerbe kívülről beáramló energia ugyanis önmagában nem képes az adott rendszer entrópiájának csökkentésére. Ehhez a szóban forgó energia hadra fogására, átalakítására van szükség. Vonatkozik ez természetesen a napenergiára is. Igaz ugyan, hogy az élethez szükség van a Naptól származó energiára, a földi szférába áramló napenergiának (önmagában) azonban semmilyen rendezettséget növelő hatása nincs. Az energia egyedül nem képes az élethez szükséges bonyolult struktúrák és folyamatok létrehozására. Az élet keletkezésére vonatkozó darwini evolúció tudományos szempontból is elfogadhatatlan. Az élet kialakulásához elengedhetetlen magas szervezettség, alacsony entrópia kialakításához tudatos tervezés, teremtés szükséges.

Az élet alapját képező sejtekben rendkívül bonyolult „motorok, gépek” dolgoznak. Ilyen „egyszerűsíthetetlenül összetett” sejt szintű gép gondoskodik például a napenergia hasznosításáról is. Ezek a hihetetlenül komplikált és tökéletes szerkezetek kis alkotóelemek sokaságából épülnek fel, és addig nem működőképesek, amíg mindegyik alkatrész – szigorú sorrendben – a helyére nem kerül. Vagyis többszörösen „egyszerűsíthetetlen bonyolultsággal” rendelkeznek. A természetes kiválasztódás nem tud létrehozni ilyen biológiai rendszereket. Az evolúciós folyamatra ugyanis az állandóan kicsi, apró és minden esetben valamilyen előnyt biztosító változás, valamint a nem működőképes részek kiselejtezése jellemző. Mindezeket figyelembe véve is képtelenség az élet keletkezését a darwini evolúciós elmélettel magyarázni.

Az élethez elengedhetetlen fehérjék 20 aminosav különböző sorrendű láncolataiból épülnek fel. Az aminosavak képtelenek önmaguktól, spontán módon, előzetes összeszerelési parancs nélkül fehérjékké szerveződni. Felmerül a kérdés, hogy mi a forrása ennek, a DNS-ben kódolt genetikai információnak. DNS nélkül nincs osztódás, osztódás nélkül nincs természetes szelekció. Vagyis természetes kiválasztódással nem lehet magyarázni a DNS kialakulását. Információ létrehozására kizárólag az intelligens tervezés képes. Ennek megfelelően a DNS-ben tárolt genetikai információ is gondolati teremtés, tervezés eredménye.

Látni kell, hogy a darwini evolúció teljesen más megítélés alá esik az élet keletkezése, illetve működése szempontjából. Utóbbi vonatkozásban ugyanis a természetes kiválasztódás folyamata megfigyelhető és elfogadható.

A telepátia létezését számtalan kísérlet bizonyítja. A NASA pl. az Apolló program keretében, Hold-Föld viszonylatban, Edgar Mitchell űrhajós közreműködésével vizsgálta a gondolatátvitel lehetőségét. A kísérlet egyértelműen bizonyította, hogy a telepátia létezik, a gondolati energiát nem lehet leárnyékolni, a gondolati információ terjedésének azonnali sebessége meghaladja a fénysebességet, és a jelenséget nem lehet a gondolati szabadság ellen fordítani (a gondolatok érzelmi hátterét sikerült dekódolni, pontos tartalmukat viszont nem).

A telepátia létrejöhet két fizikai agy, két asztrális test vagy két mentális test között egyaránt. A fizikai módszer esetén a mentális testben megfogant gondolat rezgései az asztrális testen keresztül a fizikai agyban landolnak, ahonnan azok hullámok formájában sugároznak ki mindaddig, amíg el nem érnek egy (vagy több) másik agyat. A befogadó agyban keletkező azonos rezgések azután átadódnak az asztrális és mentális testnek, ahol azok tudatosodása végül bekövetkezik. A folyamat tökéletesen analóg a rádióadás módszerével, amikor hasonló módon hanghullámok kerülnek kibocsátásra és befogadásra (transzformálásra).

A gondolatátvitel szerve a tobozmirigy. Amikor egy koncentrált gondolatunk a tobozmirigyünkben enyhe remegést okoz, akkor gondolatunk erőssége (rezgése) biztosan alkalmas a telepátiára. A gondolatátvitel során az agyunkban található tobozmirigy tölti be az adó- és a vevőfunkciót egyaránt.

A telepátia másik két módszere esetén a kommunikáció – a fizikai agy kiiktatásával – közvetlenül két asztrális, illetve két mentális test között jön létre. Az ilyen mentális gondolatátvitel már rendkívül magas tudati fejlettségi szintet igényel. Nem teljesen utópisztikus a gondolat, miszerint, ha az emberiség eléri a szükséges fejlődési fokot, a telepátia lesz a kommunikáció leghatékonyabb eszköze.

Kvantumelmélet

A múlt század elején kibontakozó kvantumfizika előbb-utóbb ki fog kényszeríteni egy, a modern tudomány világában bekövetkező olyan paradigmaváltást, amely egy spiritualitást tagadó, materialista eszmerendszertől egy spiritualitást is magába fogadó világlátás irányába vezet bennünket.

A klasszikus fizikai világgépet nem is annyira az Albert Einstein nevéhez köthető relativitáselmélet, hanem sokkal inkább a kvantumfizika változtatja meg. Niels Bohr szerint, „akire nincs sokkoló hatással a kvantumelmélet, az nem értette meg, hogy miről is van szó”. A kvantumelmélet megalapozottsága szerencsére nem képezheti vita tárgyát, hiszen a kvantumfizika eredményeire épül az egész modern elektronika (számítógép-, lézer-, rádió- és TV-technika...), és ezek működőképességét pedig a mindennapi tapasztalat igazolja.

A kvantumfizika legnagyobb jelentősége, hogy kapcsolatot teremt a fizikai jelenségek és az emberi tudat működése között. Gyakorlatilag olyan ezoterikus tudomány, amely a spiritualitás és tudomány összhangját megteremtve kimondja, hogy a tudat képes befolyásolni a környező világot.

A kvantumfizika Niels Bohr és Werner Heisenberg Nobel-díjas fizikusok által kidolgozott koppenhágai értelmezése szerint, egy fizikai kísérlet eredménye a kísérleti objektum és a kísérletező személy kölcsönhatása során jön létre. A modell alapján egy részecske mindaddig hullámfüggvény szerint viselkedik, amíg nem kerül kapcsolatba a megfigyelővel. Amikor a részecske megfigyelése megtörténik, a hullámfüggvény összeomlik, és helyette megjelenik egy reális részecske.

A kvantumfizikusok kísérletekkel igazolták azt a tényt, hogy nem lehetséges a szubatomi részecskék észlelése anélkül, hogy a megfigyelő tudata ne befolyásolná a látottakat. Kvantumszinten az általunk valóságként érzékelt világ megfigyelő-függővé válik. Azt is mondhatnánk, hogy a valóság – bizonyos mértékig – a megfigyelő tudatának a függvénye.

A fizikai kísérlet során a megfigyelő és az általa megfigyelt szubatomi környezet egyaránt szerves része a világnak, és nem függetlenek egymástól. A megfigyelő ezáltal – módszereivel, kérdéseivel, elvárásaival – befolyásolja a megfigyelt világ tulajdonságait. Vagyis a szubatomi részecskék tulajdonságai önmagukban nem, csak a megfigyelővel való kölcsönhatást figyelembe véve értelmezhetők. Azaz a világ tőlünk nem elkülönülten létezik, és mi ebben a világban egyszerre vagyunk megfigyelők és megfigyelték.

A kvantumfizikai történések ugyan közvetlenül nem érzékelhetőek, hatásuk azonban a makrovilágban is érvényesül. A makro- és mikrofizika közötti kapcsolat a tudat és tudatalatti közötti viszonyhoz hasonlítható. Wolfgang Pauli Nobel-díjas fizikus szerint, a kvantumelmélet fizikában való megjelenése a tudatalatti pszichológiában történő felismeréséhez bírt hasonlóan korszakalkotó jelentőséggel.

A kvantumelmélet alapján tulajdonképpen egy adott objektum észlelése az a folyamat, aminek köszönhetően az adott tárgy ott és úgy van, ahogy mi éppen érzékeljük. Másképp megfogalmazva, a tárgy nem létezik önállóan, a megfigyelő nélkül. Végeredményben, amíg nem figyeljük meg a minket körbevevő való világot, addig az egy hullámfüggvény által leírható valószínűségi állapotban van. A megfigyelés során a tudatunk hatására a hullámfüggvény összeomlik, és a rendszer stabil állapotba kerül. A tudatunk által tulajdonképpen minden pillanatban újratelemtjük, és egyben megváltoztatjuk a világot.

Mindezeket figyelembe véve, a kvantumfizika alapján a magunk számára levonható egyik legfontosabb következtetés: megfelelő tudati kondícióban, meditatív állapotban képesek vagyunk szubatomi tartományban az anyagi valóságot átstrukturálni (a tudat, mint ok teremti az anyagot, mint okozatot). Tudati szinten megfogalmazódik egy program, amely anyagi szinten megvalósul. Amennyiben a tudat képes hatni az anyag szubatomi szintjén, akkor ez a képessége az anyagi világ bármelyik, akár érzékszerveink által nem észlelhető szintjén is kell, hogy érvényesüljön. Vagyis az alacsonyabb egónkon felülemelkedve, kvantumtudati szinten képesek lehetünk betegségeink kezelésére (a felhalmozódott stressz levételére; a tudatalattiban tárolt negatív emléklenyomatok közömbösítésére; az idegrendszer, az agyműködés, az immunrendszer, a meridiánok, a csakrák, az egyes szervrendszerek és szervek működésének optimalizálására; a génállomány kijavítására...), életünk pozitív formálására.

A tudat és az anyag közötti hatást számtalan kísérlet bizonyítja. Egy USA-ban végzett vizsgálat szerint, azon egyetemisták, akik hittek abban, hogy tudati szinten befolyásolni tudják egy számítógép véletlen számgeneráló működését, 56 %-ban tippeltek helyesen (misperint a generált szám páros vagy páratlan), míg a nem „hívők” között ez az arány csak 44 % volt. Több amerikai statisztikai felmérés szerint a vidám és optimista emberek általában túlélnek a pesszimistákat, a vallásos emberek pedig szignifikánsan hosszabb ideig élnek, mint az ateisták. A tudat és az anyag közötti kölcsönhatásoknak tulajdonítható a gyógyászatban tapasztalható ún. placebo effektus is. Placebo hatásnak nevezzük azt a jelenséget, amikor teljesen semleges, álgyógyszerek szedése esetén javul a betegek állapota.

A materialista tudomány egyik alapelve – ahogy már utaltunk rá - a tárgyilagosság, azaz a tudományos kísérletek és következtetések eredménye objektív, arra nincs befolyással a kutató tudata, hite. A tudat teremtő erejének az elfogadása ezt a materialista világszemléletet alapjaiban rázza meg. Nem is csoda, hogy a materialista tudomány keretei

között felnőtt tudósok nagy része – önámító módon – a mai napig nem hajlandó szembenézni a kvantumfizika korszakos eredményeivel.

„Ha az ember egyszer már átélte, hogy okos és kedves tudósok mekkora kétségbeeséssel állnak ellen gondolkodásmódjuk megváltoztatásának, csak csodálkozhat azon, hogy tudományos forradalmak egyáltalán lehetségesek voltak.” Werner Heisenberg (1901 – 1976) Nobel-díjas fizikus

Mindannyian – hasonlóan mindenhez – szubatomi részecskékből álló, folyamatosan változó energiatestek vagyunk. Az Univerzum egy állandóan változó energiahalmaz, amelyet saját és embertársaink gondolatai formálnak olyanná, amilyenek éppen érzékeljük. Gondolatainkkal folyamatosan befolyásoljuk környezetünket, miközben azzá válunk, amire leggyakrabban gondolunk, amiben leginkább hiszünk. Ok-okozati összefüggésben az érzékszerveink révén – mindannyiunk által szubjektív módon – észlelt fizikai valóság, mint okozat alakul ki a gondolat, mint ok hatására.

Az Univerzum egyik alapismérve a mindenütt tapasztalható állandó mozgás. A Világegyetem megszámlálhatatlanul sok galaxisból áll, amelyek – mikro- és makroszinten egyaránt – szüntelen mozgásban vannak. Az anyagi részecskék hullámtermészettel is rendelkeznek. A látszólag mozdulatlan anyagban ezek a részecskék óriási, óránként több millió kilométeres sebességgel száguldoznak. Az Univerzumban mindenre a folytonos mozgás és változás jellemző. Testünk gyakorlatilag hétvétenként teljesen kicserélődik. Az állandó mozgás és változás mindig, mindenhol jelen van.

A kvantumelmélet alapján a tömör anyag valójában üresség. Miközben a légüres térre, a vákuumra a részecskék végtelenül nagy sűrűsége és kimeríthetetlen energiapotenciálja jellemző. Köztudomású, hogy az anyag alapvető építőkövei az atomok, és azok atommagból és elektronokból állnak. Szinte hihetetlen tény, de az atomokat alkotó szubatomi részecskék tényleges helyigénye 1.000.000.000.000.000-szor kisebb, mint ezen atomok térfogata. Ha az Egyenlítő tízszer körbeérő tömör vasúti sínt hosszirányban úgy összenyomnánk, hogy a szubatomi részecskék szorosan egymás mellett legyenek, akkor csupán a cigarettapapírnál százszor vékonyabb lapos lemezkét kapnánk.

A kvantumfizika kiemelkedő képviselője, Max Born Nobel-díjas fizikus arra a következtetésre jutott, hogy ha két objektum között valamilyen hatás mutatható ki, akkor ez az impulzus szükségszerűen kölcsönös. Amennyiben az egyik irányú hatás nem zérus, akkor a másik sem lehet az, miközben az

oda-vissza ható impulzusok nagysága nem feltétlenül kell, hogy azonos legyen. Max Born tézise az egyirányú hatások kizárhatóságát mondja ki.

Minden ember kölcsönhatásban van mindenkivel. Mindannyian egyek és testvérek vagyunk. A magas energiaszintű emberek közömbösítik az alacsonyabb rezgésszámú társaik negatív hatását. Dr. David R. Hawkins tudományos kísérletei bebizonyították, hogy minél magasabb energiaszintet érünk el lelki fejlődésünk során, annál nagyobb negatív energiát tudunk kioltani. Hawkins szerint például egy ember, akinek lelki fejlettségi szintje, rezgésszáma az általános optimizmus és mások bírálataitól való tartózkodás energiájának felel meg, kb. 90.000 alacsonyabb frekvenciájú ember negatív hatását ellensúlyozza. Energiaszintünk emelésével a negativitást kioltó képességünk exponenciálisan növekszik. Szomorú tény, hogy Hawkins számításai alapján az emberiség kb. 87 %-a alapvetően gyengítő rezgésszámon él. Mindezek alapján rendkívül fontos, hogy a népesség minél nagyobb hányada tekintse kiemelt életcéljának lelki fejlődését, energiaszintjének folyamatos emelését.

A kvantumfizika eredményei összhangban állnak a keleti filozófiákkal, és szerencsés visszatérést jelentenek az ókori görög filozófiai gyökerekhez. Jellemző módon, a távol-keleti bölcseletekhez köthető meditációs elméletek élénken foglalkoztatták például Wolfgang Pauli, Niels Bohr, Nikola Tesla és Max Planck tudósokat, Albert Einstein és Robert Oppenheimer Fermi-díjas elméleti fizikus pedig kiemelt érdeklődést mutattak a hindu vallás szent könyve, a Bhagavad Gitá iránt.

A tudati fejlődés jegyében a modern tudománynak akarva-akaratlanul fel kell hagynia a lélek és szellem figyelmen kívül hagyásával, és óhatatlanul az okkult tanítások irányába kell fordulnia.

Tudományos módszertan

A tudósok a mélyben rejtőző valóság megragadására logikai, elméleti modelleket gyártanak. A logikus gondolkodás során a matematikára és a már ismert törvényekre támaszkodnak. Ebből a szempontból szerencse, hogy a természet valamilyen rejtélyes módon követi a matematika szabályszerűségeit. Galilei azt írta, hogy a matematika az a nyelv, amit Isten használt, amikor megírta az Univerzumot. Úgy tűnik, hogy a matematika nyelve valóban alkalmas a természet leképezésére, de hogy miért, azt nem tudjuk.

A természeti jelenségek megértéséhez az első lépés a megfigyelés, a mérés és adatrögzítés. Majd a vizsgált jelenségről tapasztalati úton szerzett adatokat felhasználva összefüggéseket keresünk a változó jellemzők között, így próbáljuk kézzelfoghatóvá tenni a mögöttük meghúzódó

mentális testünket használjuk, míg az érzelmeink az asztrális testünkben keletkeznek.

A tudomány szelleme, értékrend

Tevékenységeink minősége szempontjából mindig az adott cselekvést átható szellem a meghatározó. Szellem nélkül a vallási szertartások kiüresednek, az oktatás is mechanikussá válik. Ahogy a lélek megérintése nélkül nem beszélhetünk művészetekről, úgy a tudományos szellem megragadása nélkül az igazi tudomány sem művelhető. Még akkor sem, ha a tudományos ismeretek alapvetően értéksemlegesek.

A tudomány globális tevékenység, és mindenhol mindenki számára ugyanazt jelenti. Nincs külön amerikai és kínai matematika, ill. igazság. A tudomány erőszakmentes, párbeszédre alapuló tevékenység, amely az együttműködésen, alázaton és kölcsönös tiszteletre alapul. A tudományos szellem talán legfontosabb eleme a nagyfokú alázat. Nem ismerjük az abszolút igazságot, de kellő alázattal és bölcsességgel kereshetjük a felszín alatti mélyebb lényegét, felfedezhetjük a magunk aktuális igazságait. A tudomány szelleme tökéletesen szolgálja a teozófia célkitűzéseit.

A mai nyugati és keleti társadalom elismeri a tudományos eredményeket, és igényli azok technológiai hasznosítását, de nem értékeli kellőképpen és nem követeli meg a tudományos szellemet. A tudományt csupán ismeretek és módszerek halmazának tekinti. A tudósok egy része a világunkat irányító pénzügyi és politikai elit kiszolgálója lett. És amíg nem hatja át őket a tudomány szelleme, ez sajnos így is marad. A tudományos szellemhez ragaszkodó tudósoknak pedig gyakran kell szembenézniük a kiközösítés tényével, mikor megkérdőjeleznek bizonyos uralkodó nézeteket.

Felhasznált és javasolt irodalom:

P. Krishna: A teozófia és a tudomány szelleme

H. P. Blavatsky: Titkos tanítás III. - Az okkult és a modern tudomány

Annie Besant: A három ösvény

Annie Besant: Világunk átalakulása

C. Jinarajadasha: Élet, halál és továbbélés tudományos és teozófiai megvilágításban (1916 október 8-án Glasgowban tartott előadás)

Sári László: Lin-Csi apát pesti rokona – Nyugat és Kelet

Sári László: Dilettánsok történelme

Dr. Héjjas István: Ezoterikus fizika

Dr. Héjjas István: Buddha és a részecskegyorsító